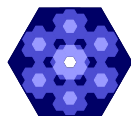
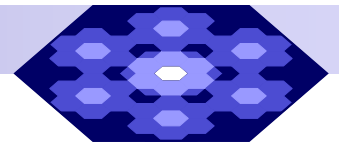

Regionální a sídelní systemy

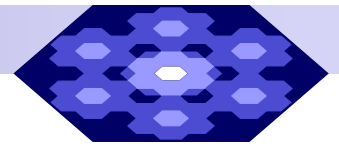
CENARS

Centre for Analysis of Regional Systems
cenars.upol.cz

Geografický výzkum sídelních systémů

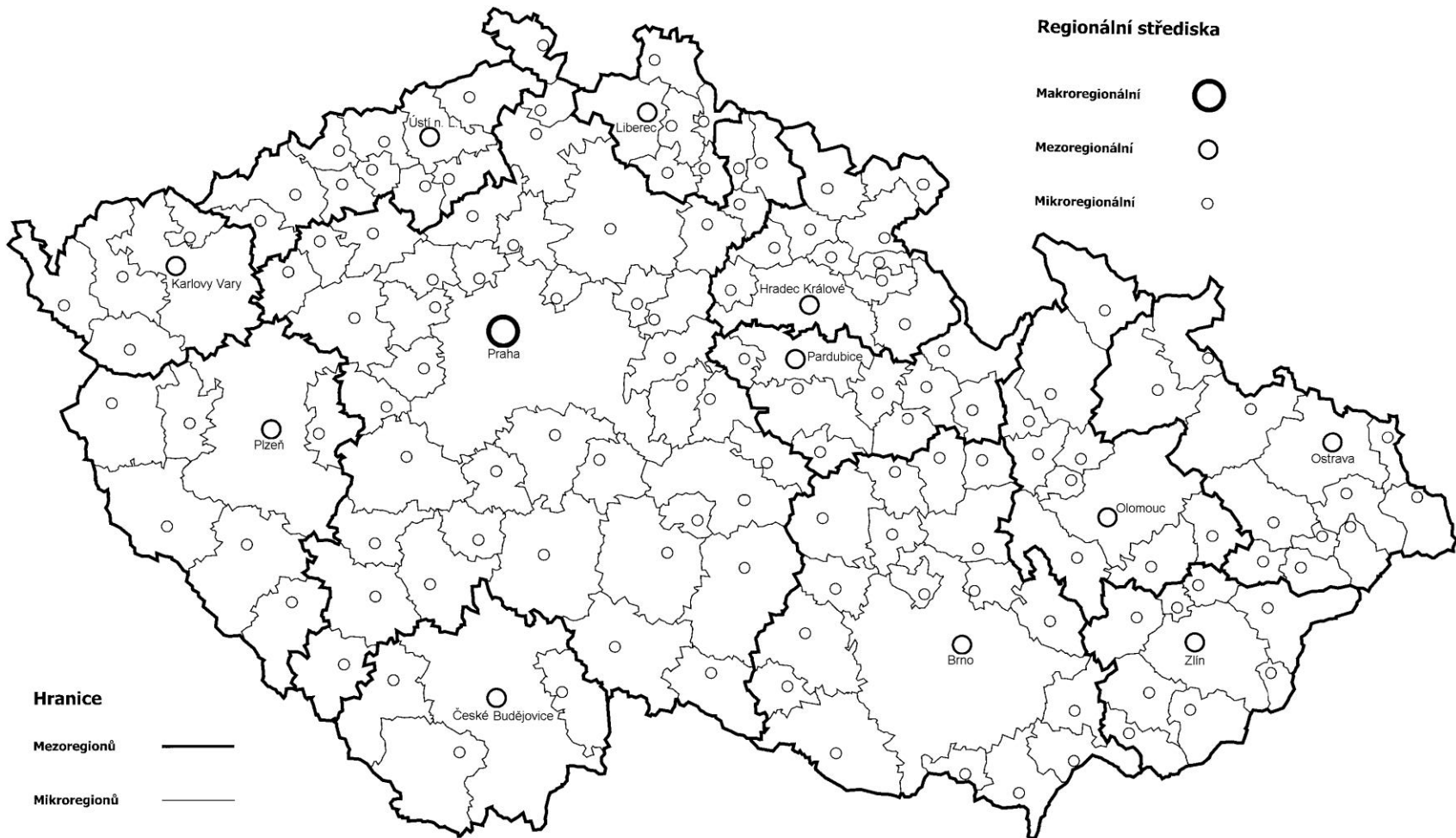
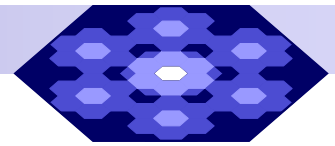
- *hierarchie sídel*
- *prostorové uspořádání sídel*

Vztah města a oblasti

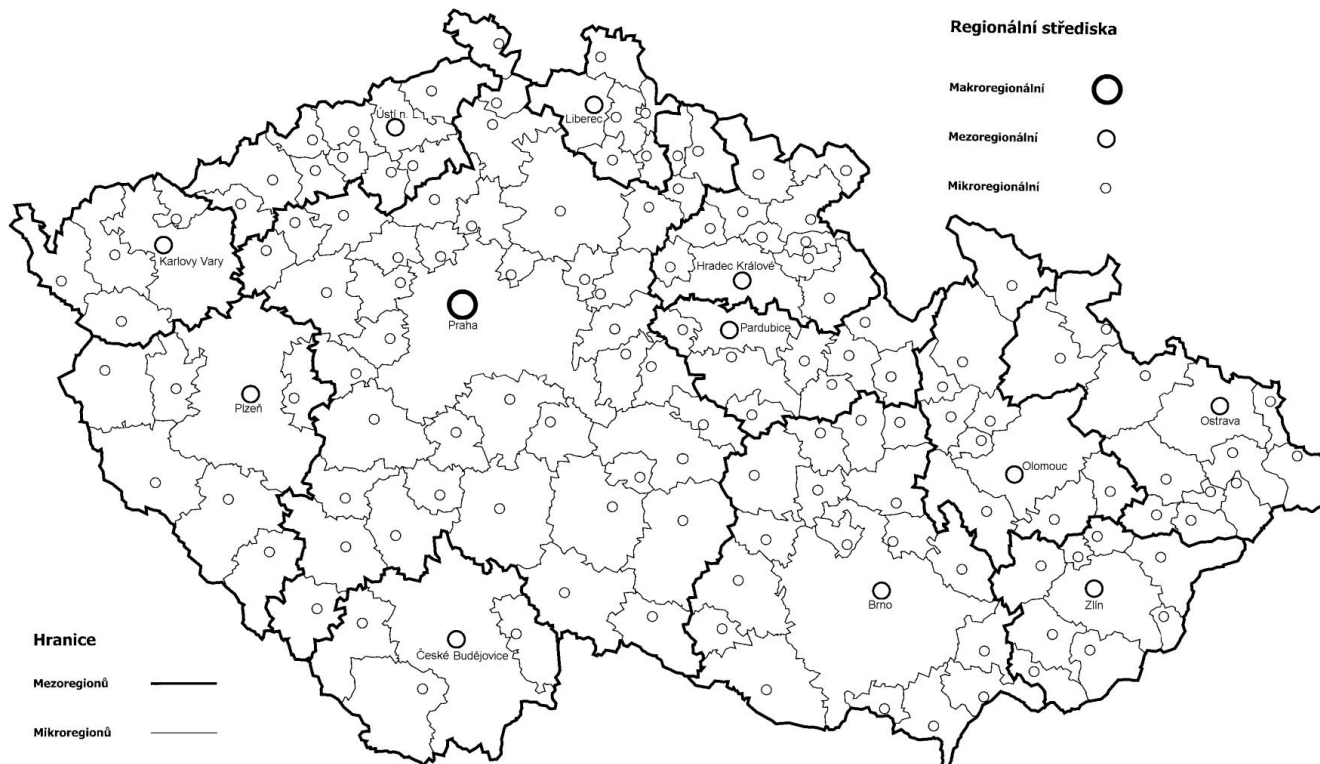
- *každé místo má svoje zázemí – sféru sféru vlivu*
- *velký růst role měst pro zázemí v období průmyslové revoluce (role mobility obyvatelstva)*
- a) **regionální procesy** – *nejdůležitější vazby mezi městem a zázemím (denní dojíždka do zaměstnání a službami)*

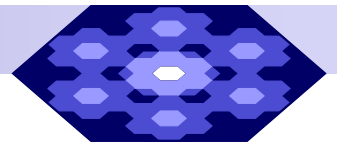
HG Regionalizace ČR (Hampl 2005)

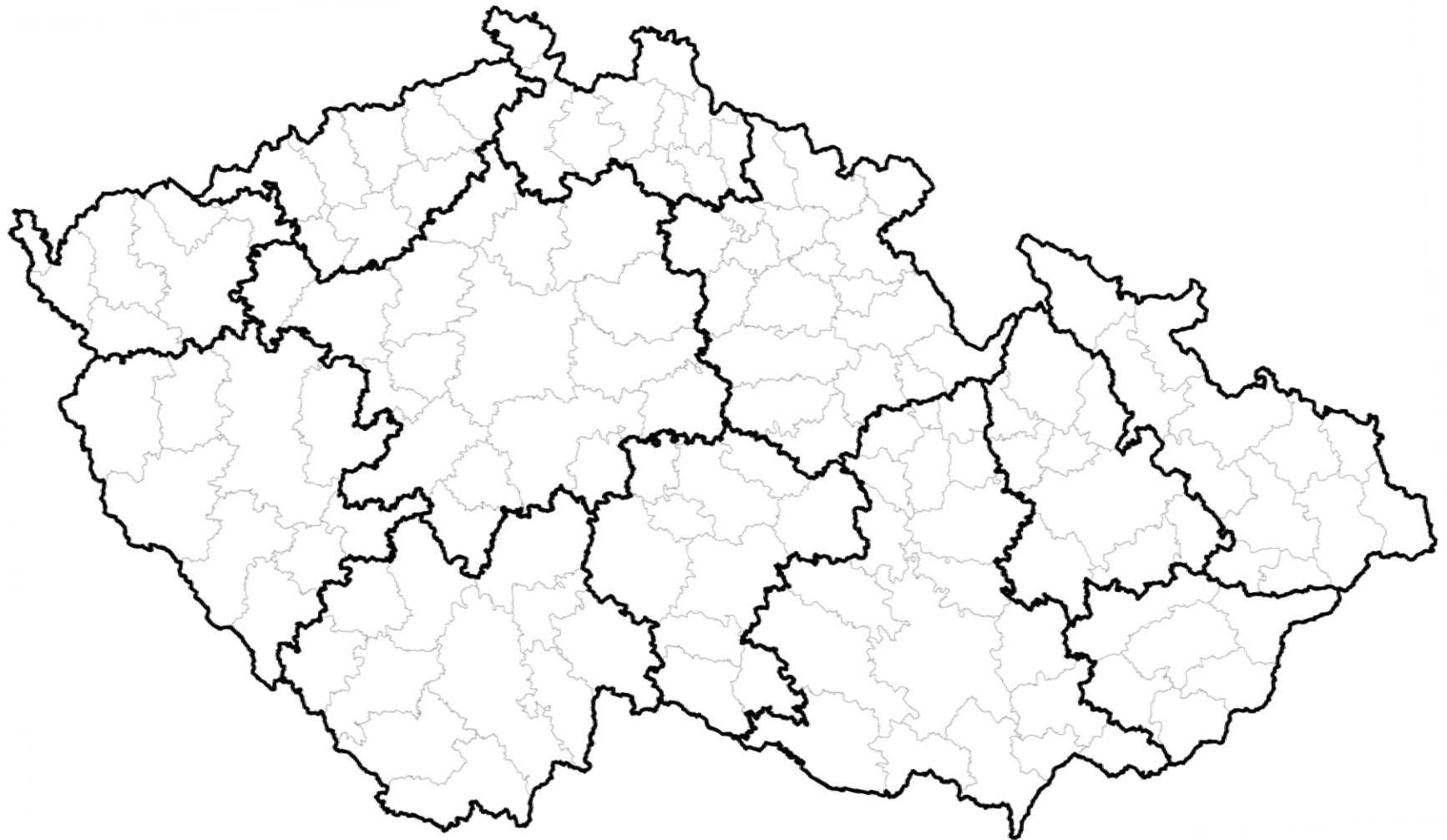
HG Regionalizace ČR (Hampl 2005):

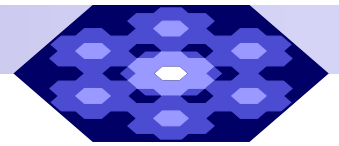
- *problematické hlavně mezoregiony*
- *nelze sčítávat denní a nedenní dojížděku, jsou to dva úplně rozdílné procesy*

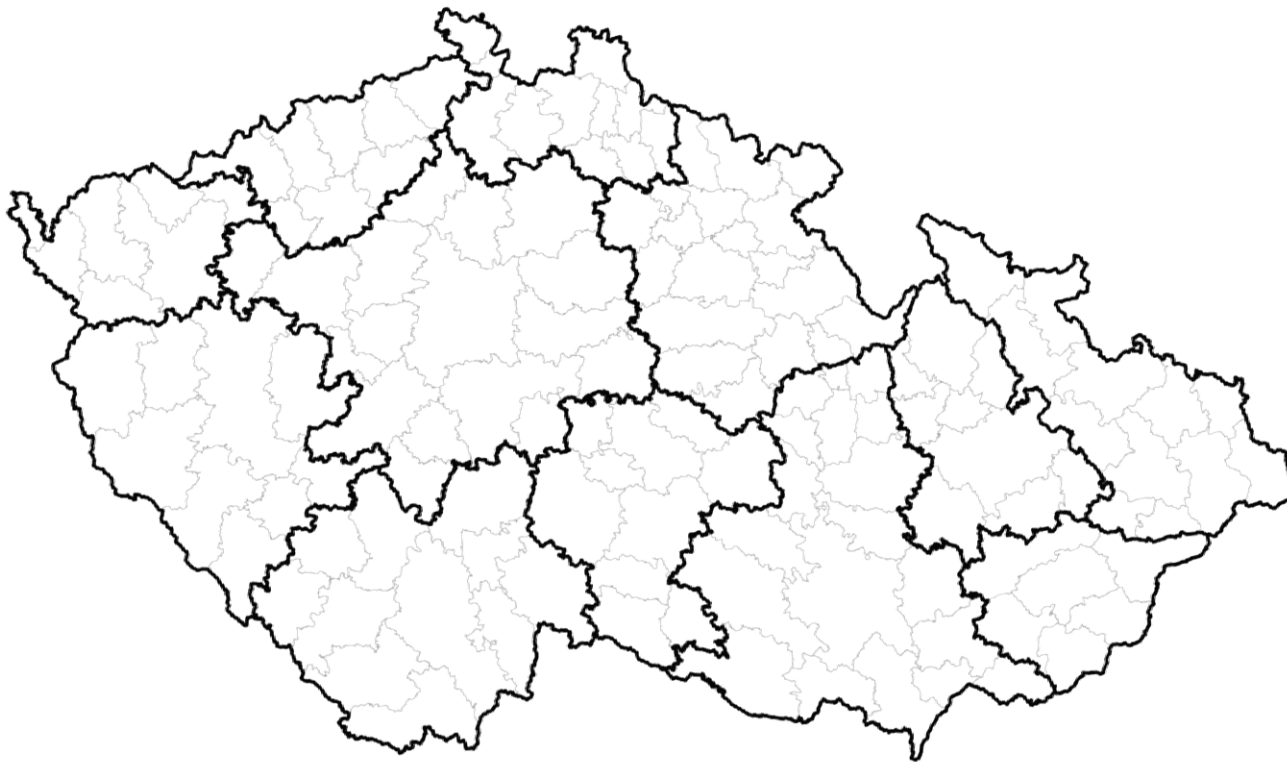
HG Regionalizace ČR (Halás a kol. 2014)

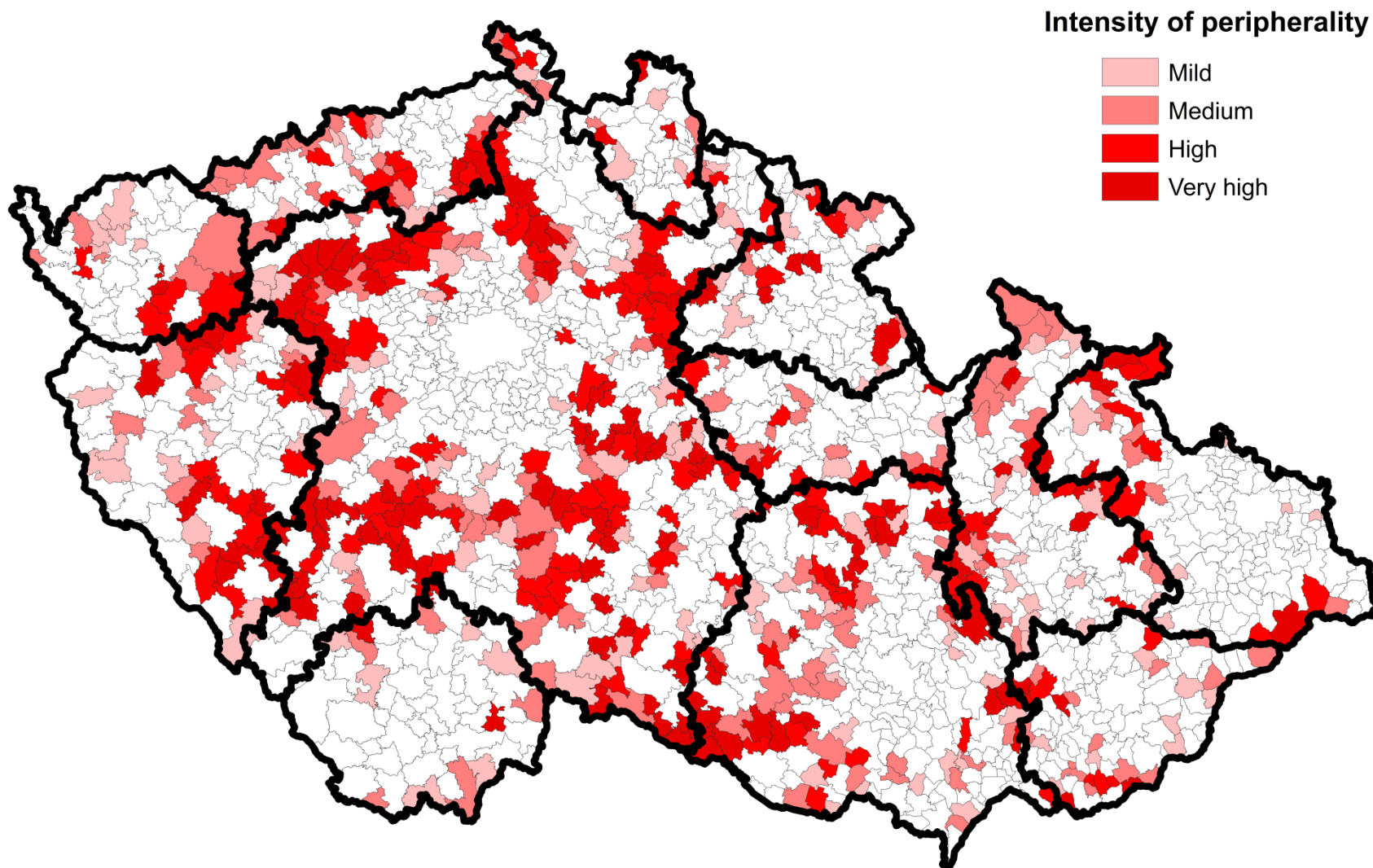

HG Regionalizace ČR (Halás a kol. 2014)

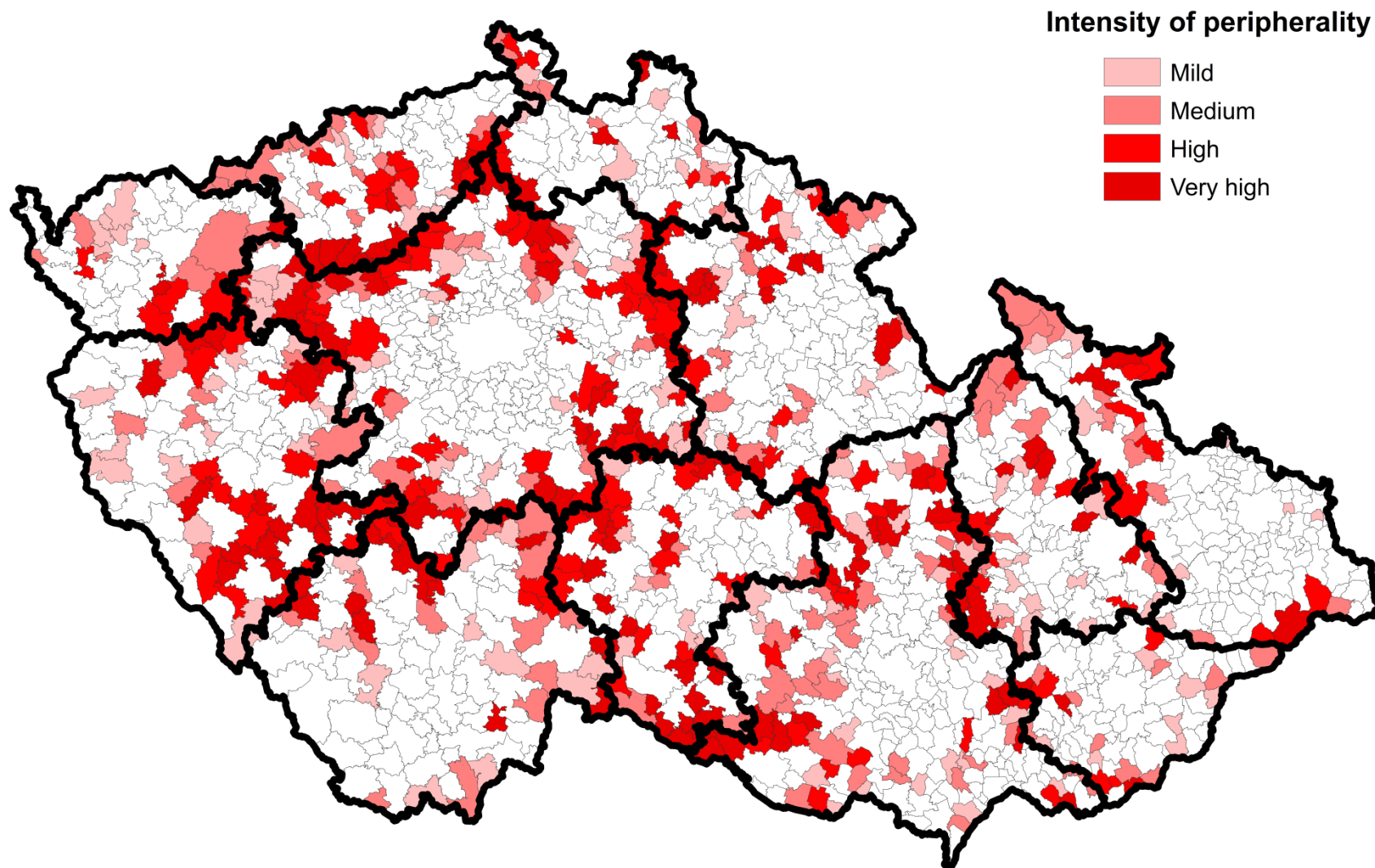
- *základem jsou tzv. funkční regiony, tj. regiony relativně uzavřené vzhledem k denním pohybům obyvatel*
- *mezoregionální úroveň: zhruba úroveň krajů*

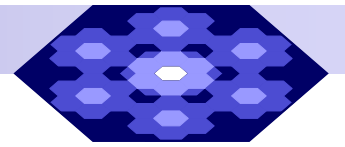

HG Regionalizace ČR (Hampl 2005) vs. periferní regiony

HG Regionalizace ČR (Halás a kol. 2014) vs. periferní regiony

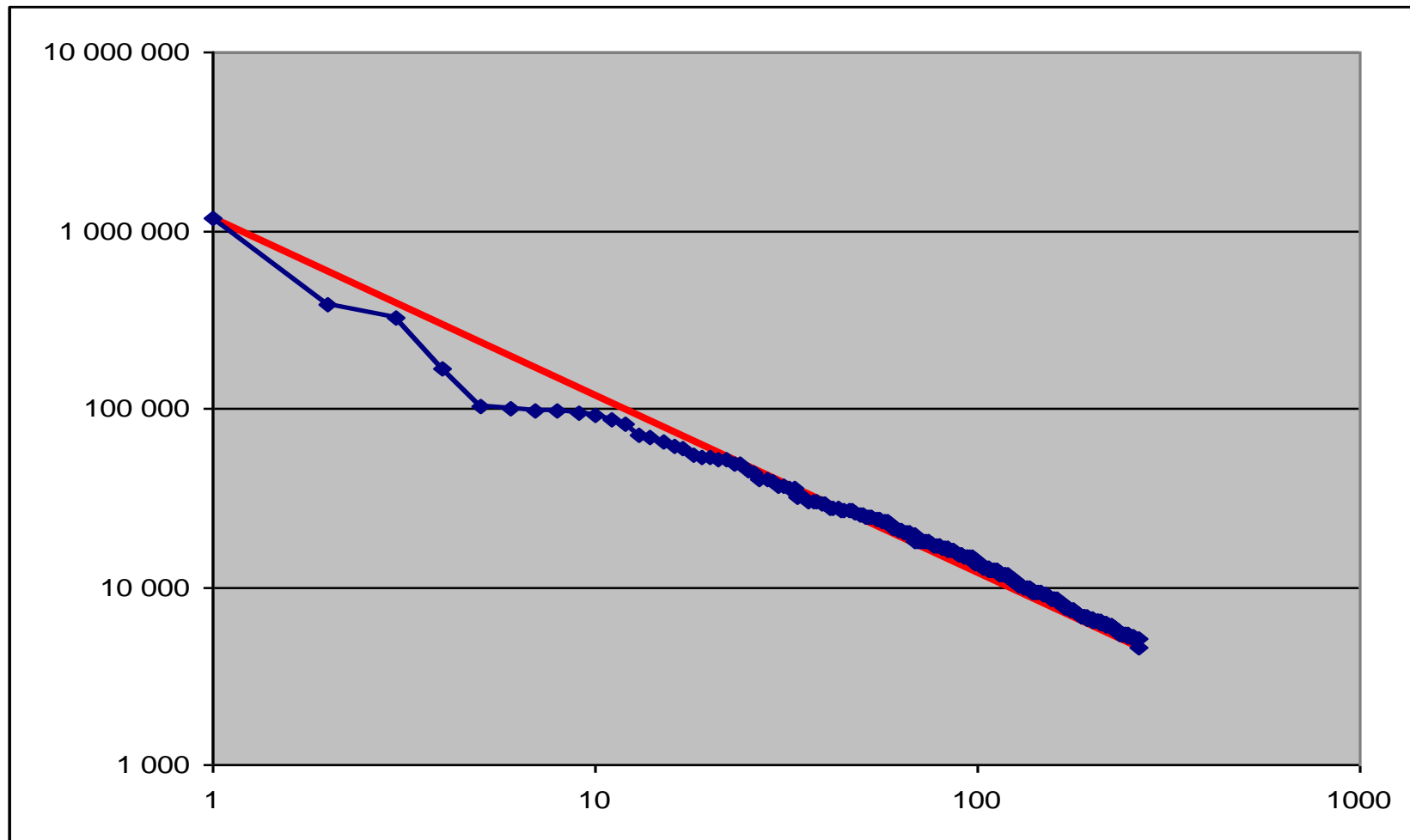

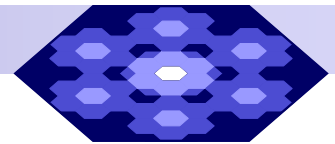

TEORIE

Pravidlo velikostního pořadí – aplikace na ČR (Zipfovo pravidlo)

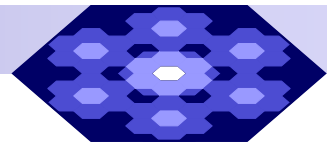
$$P_n = P_1 / n$$

Christallerova teorie centrálních míst

- *deduktivní model zkoumající vztah hierarchického uspořádání sídelního systému v prostoru*
- *pojmy: centrální místo, spádové území, centralita (hierarchie, hexagonalita)*
- *vyšší spád. místo překrývá území nižšího spád. místa*
- *teoretické předpoklady: izotropické plochy s rovnoměrně rozmístěnou kupní silou, statky jsou kupovány u nejbližšího tržního centra, dokonalé pokrytí, minimální pohyb spotřebitelů*

Christallerova teorie centrálních míst

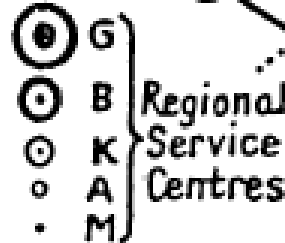
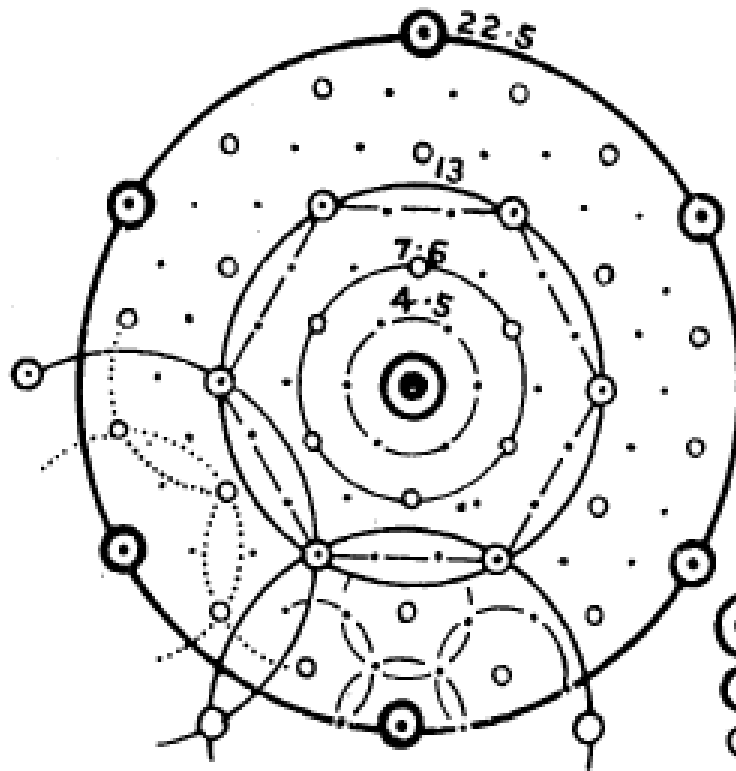

FIG. 3a.—The theoretical distribution of Regional Service Centres.

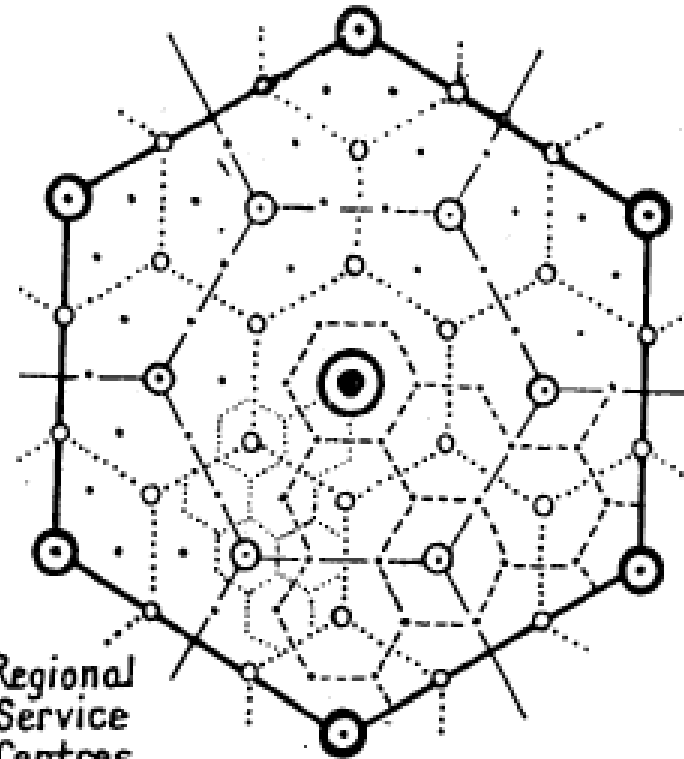
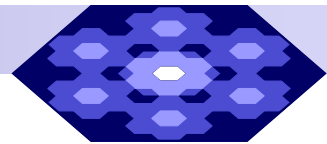
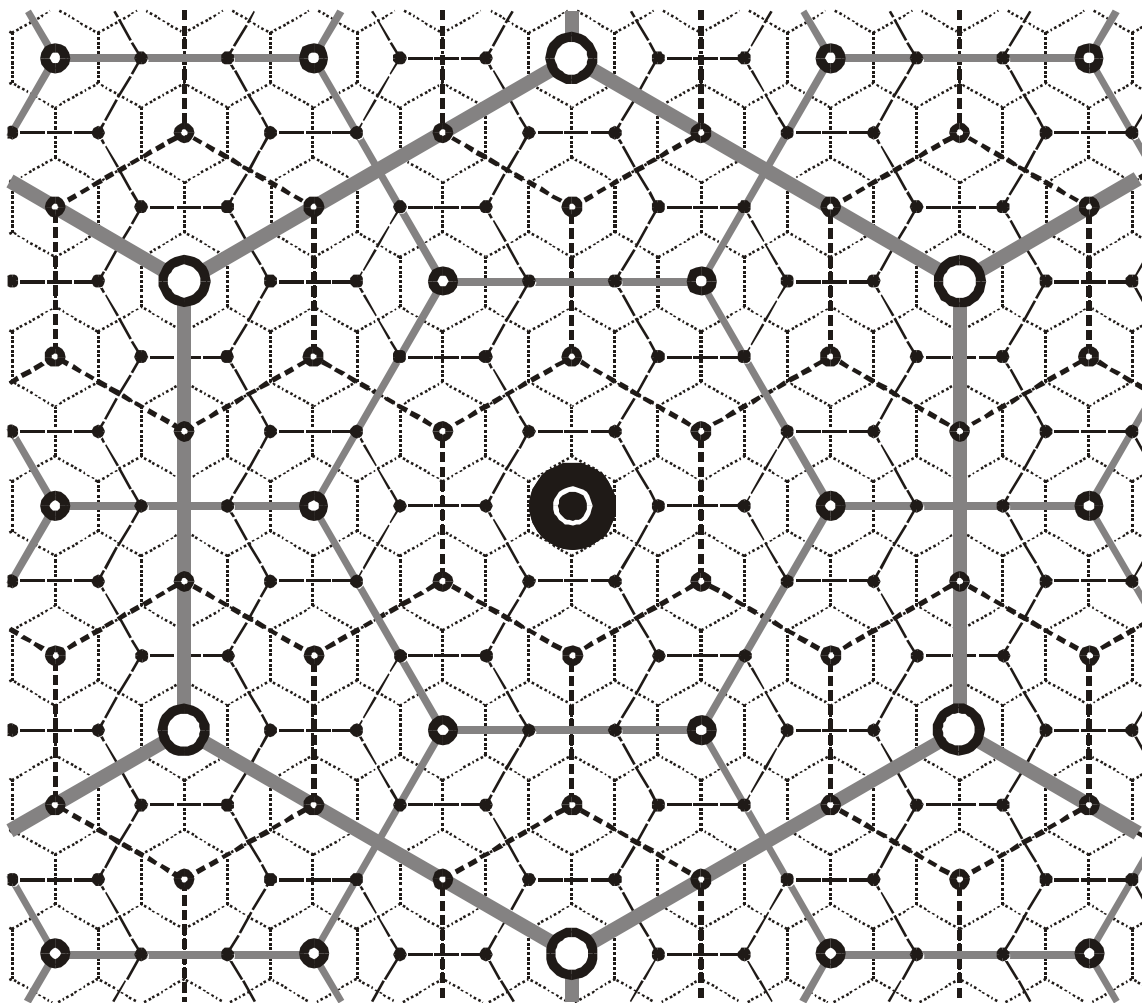
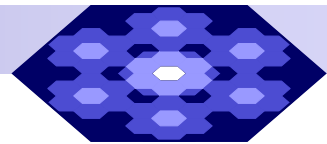

FIG. 3b.—The hexagonal pattern of Regional Service Areas.

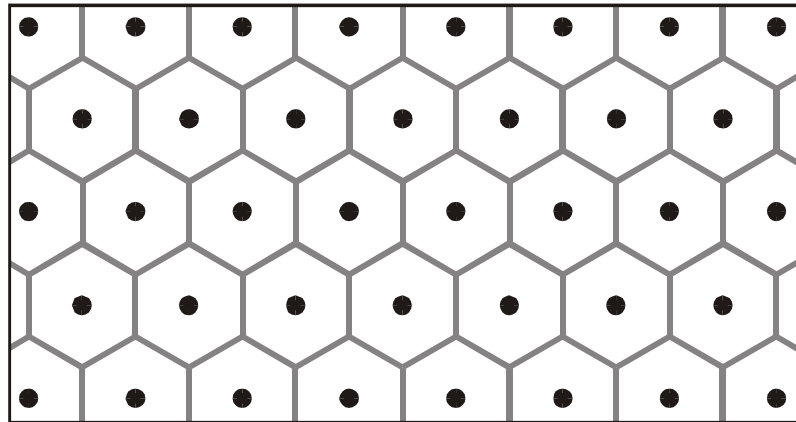

Christallerova teorie centrálních míst

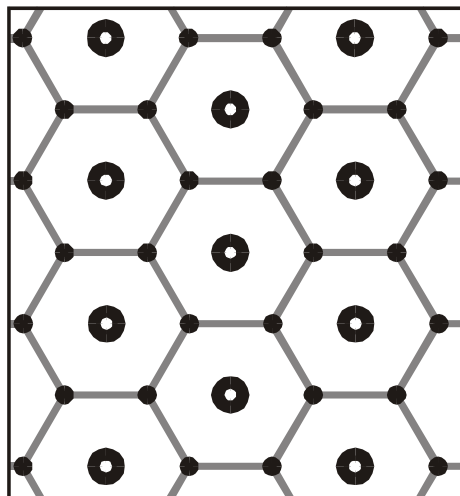
Christallerova teorie centrálních míst

●
sídla stejného řádu

∩
hranice zázemí

princip tržní optimalizace

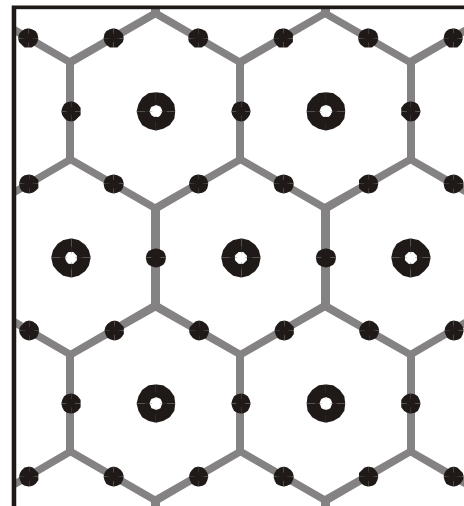
●
sídla nižšího řádu

⊙
sídla vyššího řádu

∩
hranice zázemí
sídla vyššího řádu

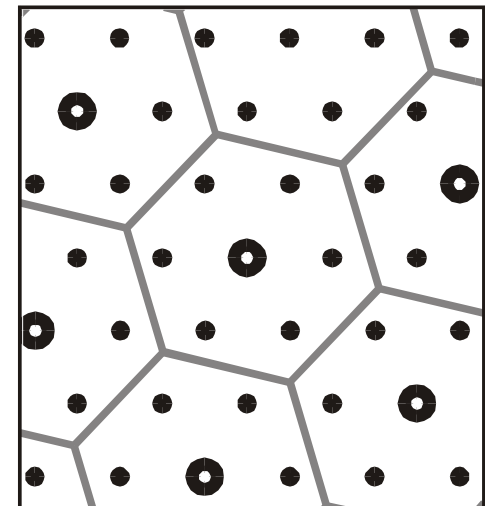
K = 3 síť

komunikační princip

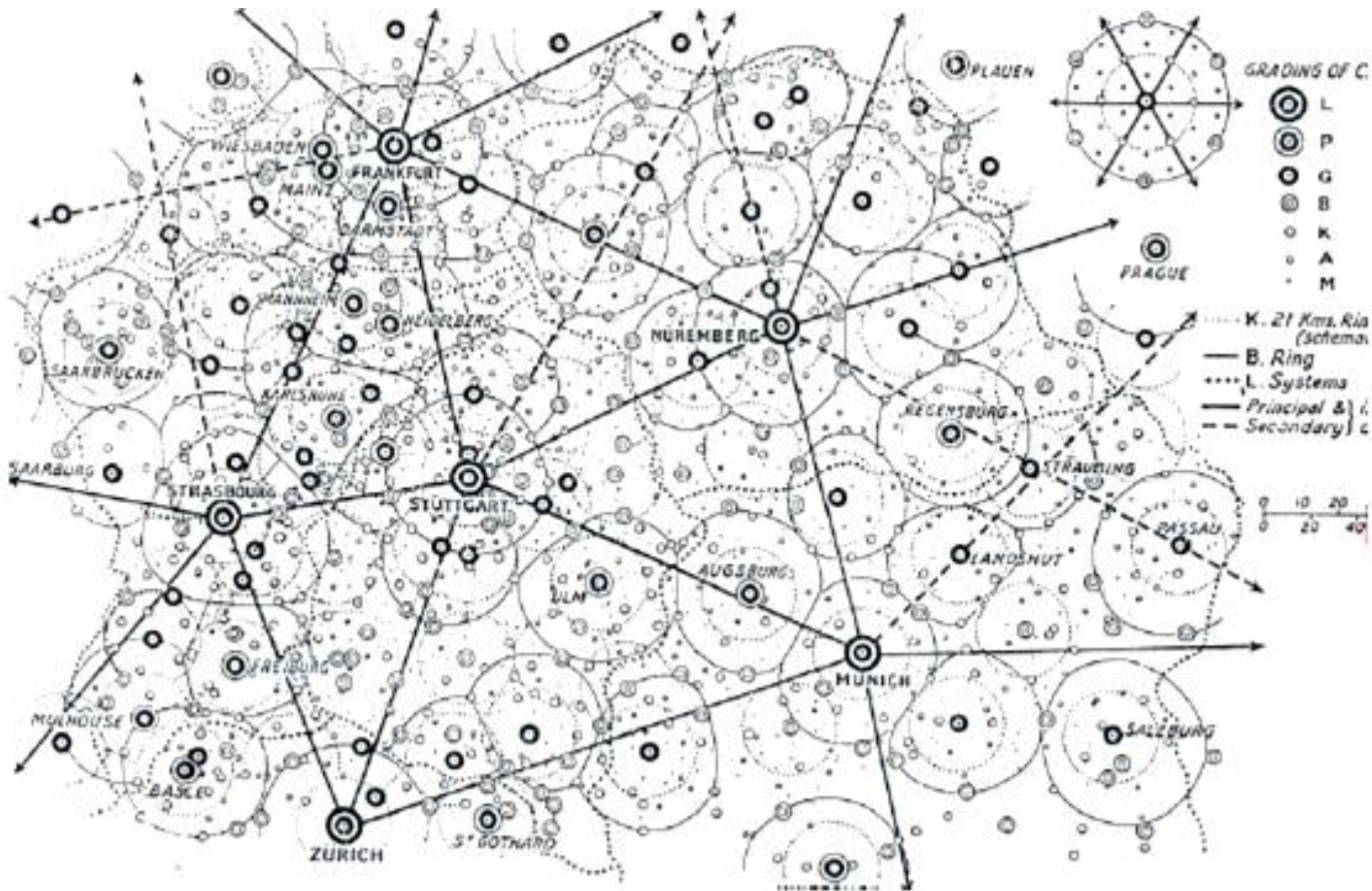
K = 4 síť

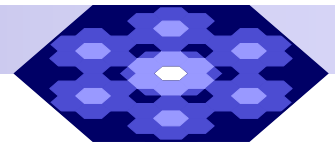
administr. princip

K = 7 síť

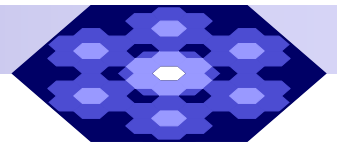
Christallerova teorie centrálních míst

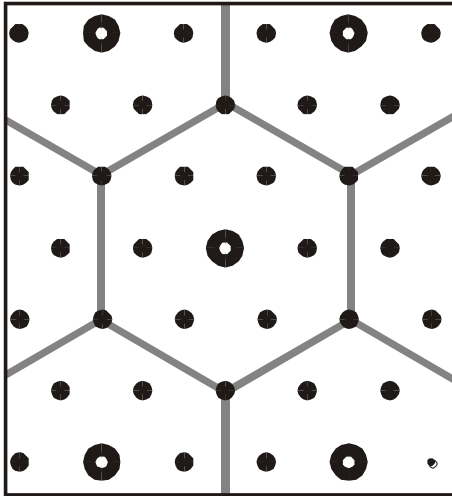

Kritiky a aplikace TCM

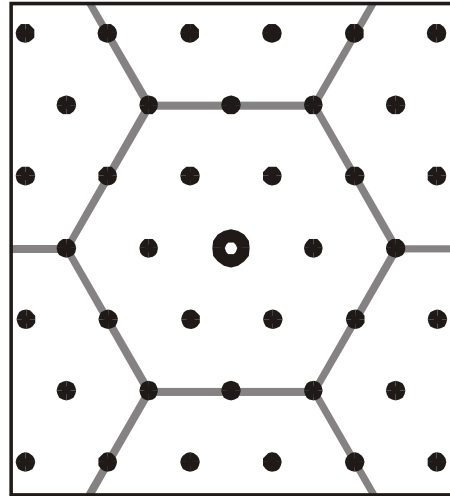
- *Christaller určil 7 hierarchických úrovní*
- *principy nemusí platit jen v prostoru, ale i v čase (periodické trhy v Číně)*
- *platí více pro zemědělské komunity (vliv FG faktorů), omezená aplikace pro industriální společnost*
- *důležité je použití v geografii služeb a při modelování oblužných systémů*

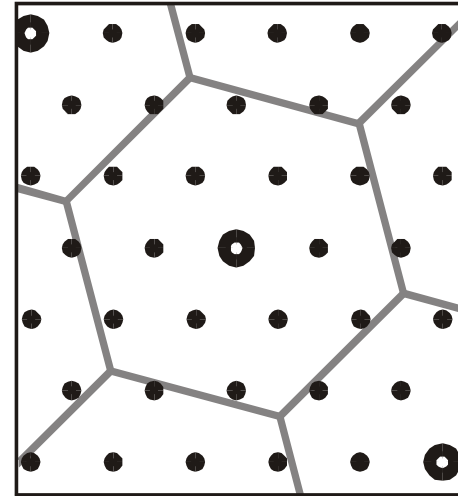
Löschuv model

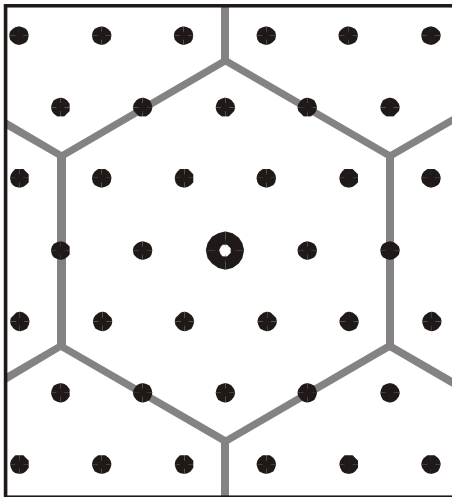
$K = 9 \text{ sít'}$

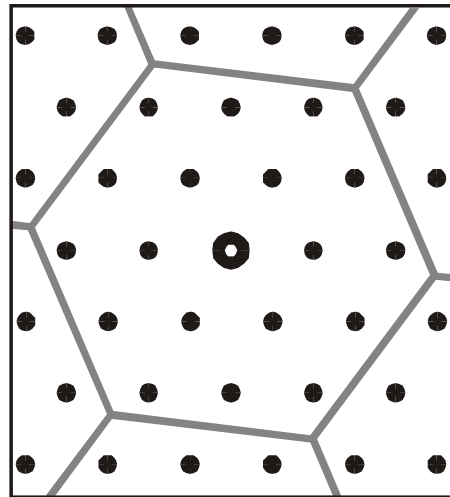
$K = 12 \text{ sít'}$

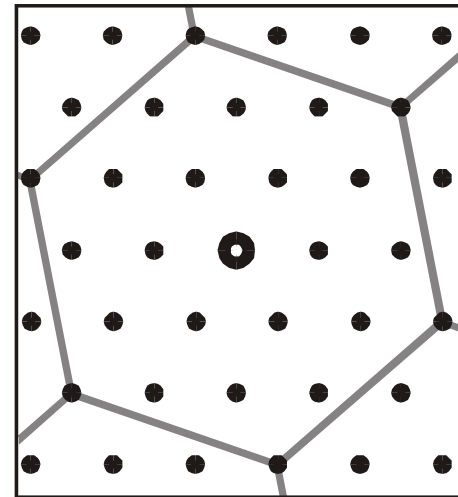
$K = 13 \text{ sít'}$

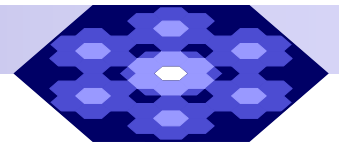
$K = 16 \text{ sít'}$

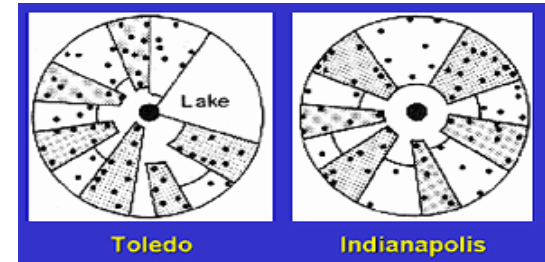
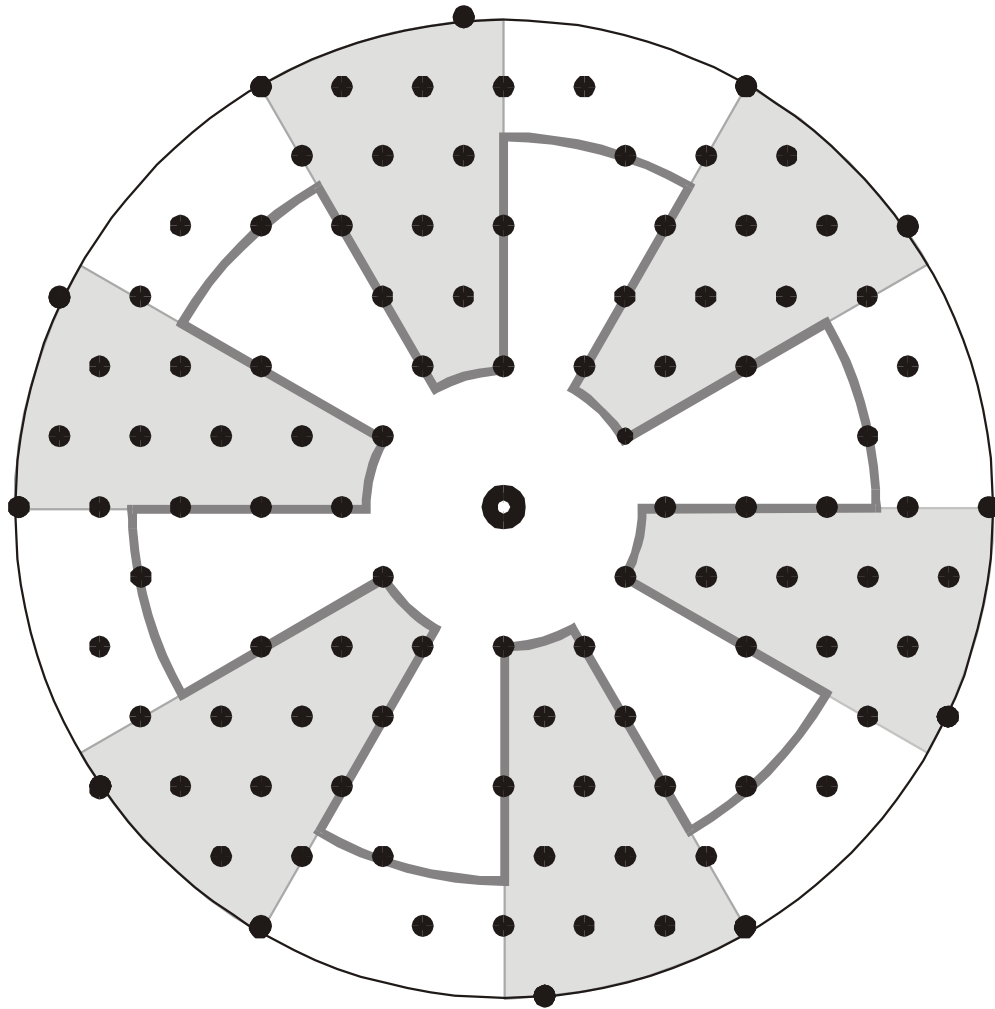
$K = 19 \text{ sít'}$

$K = 21 \text{ sít'}$

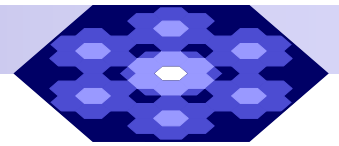
Löschův model (tzv. ekonomická krajina)

na města bohatý sektor

na města chudý sektor

Platí Christaller a šestiúhelníky i v ČR?

